2023

QUESTION PAPER

AGLASEM.COM

SANSKRIT

(Group-II, Elective)

Maximum Marks : 80

Time Allowed : Two Hours

Answers to this Paper must be written on the paper provided separately.

*You will **not** be allowed to write during the first **15** minutes.*

This time is to be spent in reading the question paper.

The time given at the head of this Paper is the time allowed for writing the answers.

*Attempt **all** questions.*

The intended marks for questions or parts of questions are given in brackets [ ].

Sanskrit words used in your answers must be written clearly in devanagari only.

Question 1

(a) Disjoin the Sandhis in any **five** of the following :— [10]

अधोलिखितेषु केषुचित् **पञ्चसु** पदेषु सन्धिविच्छेदं कुरुत :—

(i) अत्युत्तमम् (ii) सर्वत्रैषा (iii) लघुत्तरम् (iv) पुनरपि (v) उपेन्द्रः (vi) तद्यथा।

(b) Join the Sandhis in any **five** of the following :—

अधोलिखितेषु केषुचित् **पञ्चसु** पदेषु सन्धिं कुरुत :—

(i) रत्न+आकरः (ii) धर्म+उपदेशः (iii) मनस्+शान्तिः

(iv) निः+गुणः (v) सदा+एव (vi) को+अपि।

Question 2

(a) Decline any **five** of the following words in all numbers as directed :— [10]

अधोलिखितानां केषांचित् **पञ्चसु** शब्दरूपाणि सर्वेषु वचनेषु यथानिर्देशं लिखत :—

(i) कविः — सप्तमी विभक्तिः

(ii) भानुः — तृतीया विभक्तिः

(iii) वन — चतुर्थी विभक्तिः

(iv) कन्या — द्वितीया विभक्तिः

(v) युष्मद् — प्रथमा विभक्तिः

(vi) नदी — षष्ठी विभक्तिः

This Paper consists of 4 printed pages.

© *Copyright reserved.*

(b) Conjugate any **five** of the following roots in all numbers as directed :—

अधोलिखितानां केषांचित् **पञ्चसु** धातुरूपाणि सर्वेषु वचनेषु यथानिर्देशं लिखत :—

(i) नम् — लट् लकार: मध्यम पुरुष:

(ii) कृ — लट् लकार: उत्तम पुरुष:

(iii) लभ् — लट् लकार: मध्यम पुरुष:

(iv) अस् — लङ् लकार: प्रथम पुरुष:

(v) ज्ञा — लोट् लकार: प्रथम पुरुष:

(vi) चल् — लोट् लकार: उत्तम पुरुष:

Question 3

(a) Correct any **five** of the following sentences :— [5]

अधोलिखितेषु कानिचित् **पञ्च**वाक्यानि संशोधयत :—

(i) स: विद्यालयस्य प्रति गच्छति।

(ii) पण्डित: प्रयोजनाय अन्तरा कार्यं न करोति।

(iii) त्वं प्रात: व्यायामं करोति।

(iv) तानि सुन्दरा: नक्षत्राणि सन्ति।

(v) विद्यालयस्य बहि: वाहनानि सन्ति।

(vi) अर्जुनं सह कर्ण: युद्धं करोति।

(vii) दीपस्य परित: कीटा: भ्रमन्ति।

(viii) अलं व्यर्थप्रयत्नम्।

(b) Fill in the blanks in any **five** sentences with the appropriative form of the words given in brackets :— [5]

अधोलिखितानां केषांचित् **पञ्च**वाक्यानां रिक्त स्थानानि केष्ठगत शब्दस्य उचितं रूपं निर्माय पूरयत :—

(i) विदेशीया: _____ भोजनं खादन्ति। (चमस)

(ii) एतत् श्लोकं _____ स्वीकृतमस्ति। (रघुवंश)

(iii) चाणक्य: _____ सचिव: आसीत्। (चन्द्रगुप्त)

(iv) _____ सुन्दराणि कमलानि विकसन्ति। (कासार)

(v) _____ सदा क्रीडनं रोचते। (बालक)

(vi) सैनिका: _____ परित: पथसंचलनं कुर्वन्ति। (नगर)

(vii) _____ विना तम: न नश्यति। (प्रकाश)

(viii) नित्या _____ सह अटति। (केदारदास)

Question 4

(a) Split or form words as necessary in any **five** of the following :— [5]

अधोलिखितेषु केषुचित् **पञ्चसु** यथापेक्षितं प्रकृति प्रत्यययो: विभागं योगं वा निर्दिशत :—

(i) सेवमान

(ii) दृश् + क्तवतु

(iii) पठनीय

(iv) धनवान्

(v) क्रीड् + तुमुन्

(vi) प्र + नम् + ल्यप्

(vii) हस् + क्त्वा

(viii) ज्ञातव्य ।

(b) Expound or compound as necessary in any **five** of the following, giving name of the compound :— [5]

अधोलिखितेषु केषुचित् **पञ्चानां** पदानां यथापेक्षितं विग्रहं समासं कृत्वा समास नाम लिखत :—

(i) वक्रं तुण्डं यस्य स:

(ii) उपवनम्

(iii) सङ्गीते प्रवीण:

(iv) शूलं पाणौ यस्य स:

(v) मेघश्याम:

(vi) गङ्गा इति नदी

(vii) गुणदोषौ

(viii) महत् नगरम् ।

eglasem.com

Question 5

Translate the following sentences into **Sanskrit** :— [20]

निम्नलिखितानां वाक्यानां **संस्कृतभाषया** अनुवादं कुरुत :—

(i) Rohan is waiting for the bus.

(ii) Sameer saw a flash of light in the sky.

(iii) Gagan Dropped a bottle on the floor.

(iv) He is an intelligent boy.

(v) She is going to be a mass leader.

(vi) He was going to school with his father.

(vii) Children were playing in the ground.

(viii) Lata is delighted with the answer given by the teacher.

(ix) Student's life is golden life.

(x) There is no limit for the sky.

Question 6

Translate the following passage into **English** :— [20]

अधोलिखितस्य अनुच्छेदस्य **आङ्ग्लभाषया** अनुवादं कुरुत :—

एतत् नगरस्य उद्यानम् अस्ति। उद्याने उन्नता: वृक्षा: सुन्दराणि पुष्पाणि च सन्ति। अत्र शुद्ध: वायु: सर्वदा वहति। वृक्षेषु पक्षिण: नीडं कृत्वा वसन्ति। तत्र एक: विशाल: सरोवर: अस्ति। सरोवरे सुन्दराणि कमलानि विकसन्ति। सेवका: उद्यानस्य पालनं पोषणं च कुर्वन्ति। बाला: बालिका: उद्याने विविधा क्रीड़ा: क्रीडन्ति। सर्वे नगरवासिन: विरामसमये अत्र आगत्य भ्रमन्ति। तथा सन्तोषेण समयं यापयित्वा आनन्दम् अनुभवन्ति।

इदानींतनकाले नगरेषु उद्यानस्य आवश्यकता अधिका अस्ति। परिश्रान्तानां जनानां विश्रामाय सूक्तं स्थानम् उद्यानम् भवति। उद्यानेन नगरस्य मालिन्यम् अल्पं भवति। अधिक हरितिमस्य कारणात् वातावरणय तापमानं न्यूनं भवति। वृष्टि: च समये भवति। अत: प्रौरसभाशाका: नगरेषु उद्यान निर्माणं कुर्वन्ति।